

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Kuchynkou v právní věci
žalobce: M.M., zastoupeného Mgr. Martinem Pechem, advokátem AK se sídlem Malá 6, Plzeň,
 proti **žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje, se sídlem Škroupova 18, Plzeň,**
 v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11.3.2010, čj. DSH/346/10,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobou podanou soudu osobně dne 20.4.2010 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Krajského úřadu Plzeňského kraje ze dne 11.3.2010, čj. DSH/346/10, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Napadeným rozhodnutím Krajský úřad Plzeňského kraje zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Plzně ze dne 23.11.2009, čj. ODP/11331/09, jímž se žalobce uznává vinným z porušení ust. § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a z naplnění skutkové podstaty přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích ve smyslu § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích, neboť dne 7.9.2009 okolo 10.30 hod. v Plzni na vozovce pozemní komunikace Klatovské tř. řídil osobní motorové vozidlo tov. zn. Citroën Saxo, SPZ: X, přestože nebyl držitelem řidičského oprávnění pro žádnou ze skupin, neboť mu byla na podkladě žádosti příslušným orgánem udělena až dne 16.9.2009. Za tento přestupek byla obviněnému uložena pokuta ve výši

25.000,- Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

Přestupky jsou upraveny zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o přestupcích“).

Není-li v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně stanoveno jinak, vztahuje se na řízení o přestupcích zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád“ nebo „spr. ř.“).

Provoz na pozemních komunikacích je upraven zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o silničním provozu“).

V žalobě se namítá, že napadené rozhodnutí je věcně nesprávné a tudíž i nezákonné. Jednání, které spáchal žalobce, bylo v době, kdy k němu skutečně došlo, obvykle kvalifikováno a sankcionováno jako trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona z roku 1961 [*„Kdo řídí motorové vozidlo, ačkoliv není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle zvláštního zákona 2a), bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.“*]. Tento trestný čin již trestní zákoník z roku 2009 nezná, ale v době, kdy k závadovému jednání žalobce došlo, byl tento trestný čin standardní součástí trestního zákona a žalobce má tedy důvodně za to, že měl či mohl být stíhán právě na základě tohoto zákonného ustanovení. Řízení motorového vozidla žalobcem pak vykazovalo dle jeho názoru formální znaky jednak trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona z roku 1961 a jednak přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích, které jsou obsahově totožné. Rozdíl mezi oběma delikty spáchanými v úmyslné formě tak spočívá jen ve stupni jejich nebezpečnosti pro společnost. O trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona z roku 1961. jde za předpokladu, že stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je vyšší než nepatrný (§ 3 odst. 2 tohoto zákona), zatímco v případě, když je stupeň nebezpečnosti činu pro společnost jen nepatrný, jedná se o přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích. Jinými slovy, při obsahové totožnosti formálních znaků trestného činu podle § 180d trestního zákona z roku 1961 a přestupku podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích spáchaných v úmyslné formě je podmínkou právního posouzení skutku jako přestupku to, že nejde o trestný čin. O trestný čin pak jde za předpokladu, že stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je vyšší než nepatrný. V případě, že stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je jen nepatrný, jedná se o přestupek. Odvolací správní orgán uváděl, že se zaobíral otázkou materiálního znaku výše uvedeného deliktu a uvedl zákonnou argumentaci o tom, že pro přestupek postačuje nebezpečnost činu pro společnost alespoň nepatrná. Napadené rozhodnutí ale v této souvislosti naprosto postrádá právní argumentaci ohledně toho, zda jednání žalobce náhodou stupeň společenské nebezpečnosti nepřekročilo tak, že bylo vyšší než nepatrné ve smyslu – v době rozhodování správního orgánu prvního stupně účinného – § 3 odst. 2 trestního zákona z roku 1961. Správní orgán totiž zejména v napadeném rozhodnutí uvádí velký počet argumentů, proč je jednání

žalobce závažné, když vydání řidičského průkazu pokládá žalovaný za tak důležité, že si žalobce nemůže sám posoudit, jestli mu takový nárok vznikl či nikoli. Z argumentace žalovaného tak lze dovodit, že žalovaný pokládá jednání žalobce za závažné. Pokud žalobce uváděl ve svém odvolání podpůrné argumenty, které považoval za důležité, aby uvedl, že jeho jednání naopak nebylo příliš závažné, pak naopak žalovaný se s těmito argumenty neztotožnil. Pokud v rozhodnutí žalovaného není uvedeno, proč považuje jednání žalobce za přestupek a nikoli trestný čin, zakládá takové rozhodnutí dle názoru žalobce nepřezkoumatelnost celého rozhodnutí a tím i jeho nezákonnost, jelikož klasifikace jednání žalobce je pro následné uložení sankce klíčová. Není žádným tajemstvím, že za účinnosti trestního zákona z roku 1961 docházelo nezdědky k situaci, kdy sankce za (dopravní) přestupek byla vyšší než zpravidla ukládaná sankce za obsahově totožný trestný čin, přičemž žalobce má za to, že jeho případ je v této souvislosti přímo modelový. Správní orgány, které kvalifikovaly jednání žalobce jako přestupek, pak tedy ve své podstatě uložily žalobci mnohem přísnější trest než by žalobce dostal při projednání jeho věci u trestního soudu.

Žalovaný správní orgán se k žalobě vyjádřil tak, že v rámci odvolání se zabýval především námitkami žalobce uvedenými v odvolání. V rámci odvolání pak žalobce namítal, že považuje rozhodnutí správního orgánu I. stupně za nepřiměřené. Z tohoto důvodu se žalovaný zabýval tím, zda jednání žalobce naplnilo materiální znak přestupku, tedy jeho nebezpečnost činu pro společnost, a zda byla nebezpečnost činu pro společnost alespoň nepatrná. Žalovaný dospěl k závěru, že byl naplněn materiální znak přestupku. Žalovaný se poté podrobněji nezabýval tím, zda nebyl spáchán trestný čin, neboť k tomuto nebyl žádný důvod. Předně je třeba uvést, že jednání žalobce bylo již Policií České republiky (tedy orgánem činným v trestním řízení) posouzeno jako přestupek (resp. vzniklo podezření, že byl spáchán přestupek). Dále je třeba uvést, že správní orgán I. stupně si tuto skutečnost ověřil ještě telefonicky u Okresního státního zastupitelství (úřední záznam na č.l. 15), kdy bylo správnímu orgánu I. stupně opětovně sděleno, že jednání žalobce nelze považovat za trestný čin, resp. že jednání žalobce lze považovat za přestupek. Rovněž je třeba uvést, že od 1.1.2010 již řízení bez řidičského oprávnění není trestným činem, a tedy ani nebyl důvod se zabývat otázkou, zda by nebezpečnost činu pro společnost dosáhla hranice trestného činu. K námitce žalobce, že pokud bylo jeho jednání kvalifikováno jako přestupek, dostal mnohem přísnější trest, než by dostal za stejné protiprávní jednání při projednání trestním soudem, žalovaný uvádí, že za přestupek žalobce byly uloženy sankce dle § 22 odst. 4 zákona o přestupcích, přičemž dle § 22 odst. 12 zákona o přestupcích nebylo možné od uložení sankcí upustit. V závislosti na trestný čin je pak třeba uvést, že otázka, zda by byl trest v trestním řízení uložen mírnější, je v dané době již irelevantní. Je sice obecnou zásadou, že odpovědnost za protiprávní jednání se posuzuje podle právní úpravy účinné v době spáchání a že podle novější právní úpravy se protiprávní jednání posuzuje pouze tehdy, pokud by to bylo pro pachatele příznivější. V daném případě však došlo k tomu, že jednání, kterého se odvolatel dopustil, s účinností od 1.1.2010 zcela přestalo být trestným činem. Byť by tak postih za trestný čin mohl být pro žalobce příznivější, nelze již jeho jednání jako trestný čin posuzovat, a tedy nelze než jednání odvolatele kvalifikovat jako přestupek. Nelze totiž žalobce uznat vinným z trestného činu, který již trestným činem není.

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „s.ř.s.“).

Žaloba nebyla shledána důvodnou.

Podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích, ve znění účinném do 31.7.2011, se přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění.

– 1 –

Ve věcech správního trestání došel Ústavní soud mj. k tomuto zásadnímu závěru: „Došlo-li ke změně kogentního ustanovení zákona, podle kterého rozhodoval státní orgán, jehož rozhodnutí podléhalo soudnímu přezkumu, tak, že v době, kdy o přezkumu rozhodoval soud, platilo již jiné zákonné ustanovení, které zásadním způsobem změnilo předchozí úpravu, podle níž bylo napadené rozhodnutí vydáno, musí se soud, pro který je rozhodující stav v době vydání rozsudku, s novým zněním zákona vypořádat. Pokud tuto změnu ani nezaznamená a rozhoduje tak, jako by ji ani nevzal na vědomí, jde z jeho strany o projev libovůle, který zakládá porušení Ústavou České republiky zaručených práv účastníka řízení. Takovým postupem je porušen čl. 90 Ústavy České republiky, podle kterého jsou soudy povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům.“ (viz náleze ze dne 3.6.2004 sp. zn. II. ÚS 163/03).

K tomu zdejší soud konstatuje, že zákon č. 133/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1.8.2011 sice v zákoně o přestupcích zrušil stávající ustanovení § 22 tohoto zákona [čl. III bod 1], ale do zákona o silničním provozu vložil nové ustanovení § 125c, podle jehož odst. 1 písm. e) bodu 1. se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích řídí motorové vozidlo a v rozporu s § 3 odst. 3 písm. a) není držitelem příslušného řidičského oprávnění podle § 81 [čl. I bod 45].

V důvodové zprávě k návrhu této novely zákona o provozu na pozemních komunikacích se uvádí, že návrh v souladu s přijatou vládní koncepcí reformy správního trestání (usnesení vlády č. 162 ze dne 20. února 2002) promítá nové principy správního trestání do zákona o silničním provozu. Skutkové podstaty přestupků proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, které byly dosud obsaženy v zákoně o přestupcích, jsou návrhem začleněny do zákona o silničním provozu. Změny zákona o přestupcích souvisejí s uvedením zákona o silničním provozu do souladu s vládou stanovenými zásadami správního trestání. Dosavadní přestupky na úseky bezpečnosti a plynulosti silničního provozu se vypouštějí z přestupkového zákona a nově se zařazují do zákona o silničním provozu [viz Parlament ČR, Poslanecká sněmovna, VI. volební období, sněmovní tisk 26/0].

Porovnání aktuální právní úpravy s právní úpravou účinnou do 31.7.2011 svědčí zásadně toliko o určitém zpřesnění skutkových podstat přestupků.

Vzhledem k uvedenému má zdejší soud za to, že v přezkoumávané věci nedošlo k tomu, že v době, kdy o přezkumu rozhoduje soud, by platilo již jiné zákonné ustanovení, které *zásadním způsobem* změnilo předchozí úpravu, podle níž bylo napadené rozhodnutí vydáno.

– 2 –

Žalobce namítá, že neměl být shledán vinným přestupkem proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích, nýbrž že měl být stíhán pro trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona z roku 1961; pokud v napadeném rozhodnutí není uvedeno, proč považuje jednání žalobce za přestupek a nikoli trestný čin, zakládá takové rozhodnutí dle názoru žalobce nepřezkoumatelnost celého rozhodnutí a tím i jeho nezákonnost, jelikož klasifikace jednání žalobce je pro následné uložení sankce klíčová.

K tomu soud opakuje, že přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích se v době od 1.7.2006 do 31.7.2011 dopustil ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích *řídil motorové vozidlo a nebyl držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění*, a trestného činu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d trestního zákona z roku 1961 se v době od 1.7.2006 do 31.12.2009 dopustil ten, kdo *řídil motorové vozidlo, ačkoliv nebyl držitelem příslušného řidičského oprávnění* podle § 81 zákona o silničním provozu.

Podle § 2 odst. 1 zákona o přestupcích je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Podle § 3 odst. 2 trestního zákona z roku 1961 čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu.

Za této situace se lze ztotožnit s tímto právním názorem: „Rozdíl mezi oběma uvedenými delikty spáchanými v úmyslné formě spočívá jen ve stupni jejich nebezpečnosti pro společnost. O trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění podle § 180d tr. zák. jde za předpokladu, že stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je vyšší než nepatrný (§ 3 odst. 2 tr. zák.), zatímco v případě, když je stupeň nebezpečnosti činu pro společnost jen nepatrný, jedná se o přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bod 1. zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.12.2008, sp. zn. 7 Tdo 1529/2008, publikované pod Rt 18/2009 Sb. NS).

Z judikatury Nejvyššího správního soudu jsou zde inspirativní především tyto právní názory: „Jelikož společenská škodlivost (trestní zákon hovoří o „činech společensky nebezpečných“, zákon o přestupcích pak o „činech, které porušují nebo ohrožují zájem společnosti“) je kategorií spojitou (nestačí tedy o ní říci, zda tu je, či není přítomna, ale je třeba hlavně určit, v jaké míře je přítomna), není rozdíl mezi materiálním znakem přestupku a materiálním znakem trestného činu kvalitativní, nýbrž kvantitativní.“ [rozsudek ze dne 22.1.2009, čj. 1 As 96/2008-115, publikovaný pod č. 1856/2009 Sb. NSS] a „Zásadním rozlišovacím kritériem mezi trestným činem a přestupkem je tedy obecně řečeno míra jejich typové společenské nebezpečnosti vyjádřená ve znacích skutkové podstaty. Společenská nebezpečnost trestného činu pro společnost musí být alespoň vyšší než nepatrná, zatímco přestupkem může být i takové zaviněné jednání, které porušuje či ohrožuje zájem společnosti

pouze v míře nepatrné.“ [rozsudek ze dne 14.12.2009, čj. 5 As 104/2008-45, publikovaný pod č. 2011/2010 Sb. NSS].

Společenská nebezpečnost činu byla vymezena v § 3 odst. 4 trestního zákona z roku 1961, podle něhož stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou. Nebezpečnost činu pro společnost přitom vyjadřuje celkovou závažnost činu, a to z hlediska jeho objektivních i subjektivních znaků včetně pachatele. Soudní judikatura přitom – i ve vztahu k výše uvedeným deliktům – opakovaně zdůrazňovala, že *„konkrétní stupeň společenské nebezpečnosti činu nelze nikterak exaktně vyjádřit, nýbrž tuto okolnost je třeba posuzovat přísně individuálně s přihlédnutím k dalším okolnostem případu, které jsou obecně uvedeny v § 3 odst. 4 tr. zák. a které mají na nebezpečnost činu pro společnost vliv“* (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31.8.2011, sp. zn. 8 Tdo 859/2011, publikované v ASPI pod identifikačním číslem JUD208352CZ). Určení, jakého stupně společenská nebezpečnost činu dosahuje, tudíž závisí na posouzení konkrétních okolností daného případu.

Z uvedeného vyplývá, že je třeba věnovat se konkrétním okolnostem daného případu.

Dne 15.9.2009 došlo Magistrátu města Plzně od Policie ČR oznámení na pana M.M. pro podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích (součástí policejního spisu jsou úřední záznamy o podání vysvětlení, oznámení přestupku a úřední záznam o provedené kontrole).

Následně Magistrát města Plzně telefonicky kontaktoval Okresní státní zastupitelství (státního zástupce Mgr. Zahradníka) za účelem konzultace, zda lze v jednání M. M. spatřovat přestupek spočívající v řízení motorového vozidla bez řidičských oprávnění. Správní orgán státního zástupce seznámil s jednáním jmenovaného, přičemž státní zástupce k tomuto jednání uvedl, že společenská nebezpečnost činu, kterého se M. M. dopustil, je nepatrná, neboť jmenovaný splnil veškeré předpoklady pro udělení řidičských oprávnění a o tyto si i požádal a tato mu byla později udělena. Z tohoto důvodu je nutno v jednání M. M. spatřovat přestupek (úřední záznam ze dne 20.10.2009, čj. ODP/13797/09).

Dne 20.10.2009 pod čj. ODP/13807/09 Magistrát města Plzně oznámil žalobci zahájení řízení o přestupku a nařídil ústní jednání a předvolal jej k němu.

Při ústním jednání konaném dne 16.11.2009 před Magistrátem města Plzně JUDr. Z. Václavíček, který žalobce zastupoval ve správním řízení, předložil „čestné prohlášení“ podepsané M. M. a k věci se vyjádřil před dokazování a po něm. Ve svém „čestném prohlášení“ žalobce uvádí, že skutečně dne 7.9.2009 v dopoledních hodinách řídil osobní auto tov. zn. Citroën Saxo, ač v té době nebyl držitelem řidičského oprávnění. Týž den složil závěrečnou zkoušku v autoškolě. Tato skutečnost jej natolik ovlivnila, že sedl za volant, ač věděl, že mu řidičský průkaz bude vydán v nejbližších dnech. Ví, že jeho jednání nebylo správné a svého činu opravdu lituje. Po seznámení se spisovou dokumentací zástupce žalobce uvedl, že se spisovou dokumentací byl seznámen, nemá k ní žádné výhrady, s přestupkem

souhlasí a nemá k celé věci výhrady. Po provedeném dokazování zástupce žalobce uvedl, že nemá žádných otázek, nenavrhuje doplnění provedených důkazů ani provedení výsledků svědků, nemá, co by k věci dále uvedl.

V nalézacím rozhodnutí Magistrát města Plzně uvedl, že v daném případě zhodnotil charakter přestupku spočívajícího v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění jako závažné porušení povinnosti účastníka silničního provozu v souvislosti s řízením vozidla. Jako polehčující okolnost však správní orgán vyhodnotil to, že obviněný inkriminovaného dne absolvoval kurz autoškoly a splnil tedy všechny podmínky, které jsou nutné k udělení řidičského oprávnění a o tato si rovněž požádal, přičemž mu ale byla udělena až dne 16.9.2009. Nejednalo se tedy o osobu, která by byla zcela odborně nezpůsobilá k řízení motorového vozidla. Formu zavinění tohoto přestupku hodnotí správní orgán s ohledem na vyjádření obviněného jako úmysl nepřímý, neboť obviněný věděl, že svým jednáním může ohrozit bezpečnost a plynulost silničního provozu, a pro případ, že ji poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn. Pohnutku, která obviněného k jeho jednání vedla, kdy uvedl, že téhož dne složil v autošcole závěrečnou zkoušku a byl touto skutečností ovlivněn, nemohl správní orgán hodnotit jako okolnost polehčující, neboť se jedná o ryze subjektivní pohnutku. Správní orgán rovněž zhodnotil osobu obviněného, coby pachatele přestupku, kdy výpisem z evidenční karty řidiče na jeho osobu bylo zjištěno, že obviněný zde nemá žádný záznam o spáchaných přestupcích v dopravě, z tohoto důvodu správní orgán na jeho jednání pohlíží jako na ojedinělé pochybení. Správní orgán dále zhodnotil přístup obviněného k projednávání věci, kdy spolupracoval se správním orgánem a projevil lítost nad svým pochybením. Toto bylo zhodnoceno ve prospěch obviněného. Dále jako okolnost polehčující zhodnotil správní orgán skutečnost, že v důsledku projednávání jednání obviněného nedošlo k hmotné škodě či zranění osob. V neposlední řadě správní orgán přihlédl k sociální situaci obviněného, ke které se vyjádřil jeho zmocněnec v tom smyslu, že obviněný je v současné době bez zaměstnání, přivydělává si pouze brigádně, a proto jsou jeho příjmy omezené. Správní orgán přihlédl rovněž ke skutečnosti, že účelem správního řízení je nejen trestat, ale i vychovávat účastníky silničního provozu, a proto po zhodnocení celé věci, jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech, byla obviněnému uložena peněžitá sankce i sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na samé spodní hranici zákonem stanoveného rozpětí sazby, a to v souladu s § 22 odst. 12 zákona o přestupcích, kdy nelze od sankce v rozhodnutí upustit.

V odvolání proti tomuto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně namítá odvolatel, že v den, kdy byl zastaven hlídkou Policie ČR, úspěšně složil závěrečnou zkoušku v autošcole a tím splnil všechny podmínky k získání řidičského průkazu. Pouze z administrativních důvodů mu byl řidičský průkaz vydán až dne 16.9.2009. Nejednalo se tedy o osobu, která by byla zcela odborně nezpůsobilá k řízení motorového vozidla. V den spáchání dopravního přestupku neměl odvolatel žádný záznam o spáchaných přestupcích v dopravě. Jedná se o ojedinělé pochybení, při kterém nedošlo k hmotné škodě ani ke zranění osob. Je třeba přihlédnout rovněž k sociální situaci odvolatele, který nemá stálý příjem. Svě pochybení si odvolatel plně uvědomuje a svého činu lituje. Odvolatel považuje rozhodnutí Magistrátu města Plzně za nepřiměřené a žádá o jeho přehodnocení.

V rozhodnutí o odvolání Krajský úřad Plzeňského kraje uvedl, že byť odvolatel splnil podmínky k udělení řidičského oprávnění, bylo mu toto uděleno až následně, a to dne 16.9.2009. Odvolatel tedy nebyl v den silniční kontroly (= 7.9.2009), držitelem řidičského oprávnění žádné skupiny. Vydání řidičského průkazu dne 16.9.2009 pak nelze považovat toliko za formalitu, ale je nutné na toto hledět jako na vydání rozhodnutí o udělení řidičského oprávnění. Je sice pravdou, že na udělení řidičského oprávnění je právní nárok, avšak nemůže být na žadateli o řidičské oprávnění, aby si on sám posoudil, zda mu tento nárok vznikl. Toto náleží toliko správnímu orgánu, který vydáním řidičského průkazu osvědčuje, že je daná osoba držitelem řidičského oprávnění příslušné skupiny. Správní orgán I. stupně vzal všechny polehčující okolnosti v úvahu, avšak žádná z těchto okolností nemůže být okolností vylučující protiprávnost. Správní orgán I. stupně uložil sankce pokuty a zákazu činnosti na samotné spodní hranici zákonné sazby, přičemž podle § 22 odst. 12 zákona o přestupcích nelze od uložení těchto sankcí upustit. Ani odvolací správní orgán proto nemůže uložené sankce snížit pod zákonnou mez, popř. od uložení sankcí zcela upustit. Ani sociální situace odvolatele není zákonným důvodem, pro který by bylo možné sankce snížit pod zákonnou mez a/nebo od nich zcela upustit. Odvolací správní orgán se rovněž zabýval otázkou materiálního znaku výše uvedeného přestupku, tedy nebezpečnosti činu pro společnost. Pro posouzení, zda je dané jednání přestupkem, postačuje nebezpečnost činu pro společnost alespoň nepatrná. Ust. § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona o přestupcích chrání zájem společnosti na tom, aby se po pozemních komunikacích pohybovali pouze ti řidiči, kterým bylo uděleno řidičské oprávnění, a tedy příslušný správní orgán osvědčil vydáním řidičského průkazu tu skutečnost, že řidič je osobou plně způsobilou k řízení motorových vozidel (popř. osobou způsobilou s omezením). Toto posuzování nepřísluší nikomu jinému vyjma příslušného správnímu orgánu. Odvolací správní orgán tak musí konstatovat, že jednání odvolatele naplnilo i materiální znak přestupku, a tedy jednání odvolatele naplnilo všechny znaky jmenovaného přestupku.

Z prezentovaného obsahu správních spisů plyne, že správní orgány si byly v daném případě vědomy znaků, které měly vliv na stupeň nebezpečnosti činu pro společnost. Vzaly v úvahu zejména to, že obviněný měl splněny všechny podmínky pro udělení řidičského oprávnění, nebyl tedy zcela odborně nezpůsobilý k řízení motorového vozidla, a že obviněný neměl žádný záznam o spáchaných přestupcích v dopravě, z tohoto důvodu bylo na jeho jednání pohlíženo jako na ojedinělé pochybení. Ve prospěch obviněného bylo dále zhodnoceno např. to, že tento spolupracoval se správním orgánem a projevil lítost nad svým pochybením, a jako okolnost polehčující zhodnotil správní orgán skutečnost, že v důsledku projednávaného jednání obviněného nedošlo k hmotné škodě či zranění osob. Nejmarkantnějším projevem tohoto přístupu správních orgánů je, že zákonné sankce za přestupek byly vyměřeny na jejich spodní hranici.

Také soud má za to, že stupeň nebezpečnosti žalobcova skutku pro společnost je v přezkoumávané věci (jen) nepatrný. S tím není v rozporu to, že správní orgány hovoří o závažném porušení povinnosti účastníka silničního provozu v souvislosti s řízením vozidla. Rovněž u přestupku totiž musí být naplněn materiální znak (tj. společenská nebezpečnost či škodlivost).

Své úvahy týkající se rozlišení přestupku od trestného činu ovšem správní orgány nevyjevily explicitně. V přezkoumávané věci však podle názoru soudu nelze uvedenou

skutečnost přičítat k tíži správních orgánů. Odvolací správní orgán se soustředil na to, co bylo dosavadnímu postupu vytýkáno. Za stanovených podmínek mohl být odvolatel hmotněprávně úspěšný toliko tehdy, kdyby tu byly okolnosti vylučující protiprávnost nebo kdyby zde nebyla nebezpečnost činu pro společnost. S tím se odvolací správní orgán vyrovnal. Eventuální pochybnosti o klasifikaci žalobcova skutku byly konzultovány s příslušným státním zástupcem. V řízení před správním orgánem prvního stupně neměl žalobce k obvinění z přestupku žádné výhrady, odvoláním se domáhal přehodnocení nalézacího rozhodnutí toliko z důvodu nepřiměřenosti uložených sankcí. Projednávání žalobce pro přestupek tedy nebylo z jeho strany po celé správní řízení nijak zpochybňováno. Správní orgány tak neměly racionálního důvodu rozvádět to, proč je žalobce projednáván pro přestupek a není stíhán pro trestný čin.

Ostatně i kauza, z níž je v žalobě zřejmě citována část právní věty, je od žalobcova případu diametrálně odlišná: u ní Nejvyšší soud shledal splnění i materiální podmínky pro posouzení skutku jako trestného činu podle § 180d trestního zákona z roku 1961 proto, že pachatel, aniž byl držitelem řidičského oprávnění skupiny A, vykonal na delší vzdálenost jízdu s motocyklem a způsobem jízdy tímto motorovým vozidlem prokázal nedostatečnou způsobilost k řízení motorového vozidla tohoto druhu, když při jízdě nezvládl řízení, dostal smyk a havaroval, přičemž jím řízený motocykl neprošel technickou kontrolou a neměl přidělenou registrační značku (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10.12.2008, sp. zn. 7 Tdo 1529/2008, publikované pod Rt 18/2009 Sb. NS).

Za uvedených okolností by právní posouzení žalobcova skutku jako trestného činu bylo v rozporu s principem subsidiární úlohy trestní represe, podle něhož ochrana zájmů společnosti prostředky trestního práva má místo jen za předpokladu, že ji nejsou s to účinně zajistit jiné prostředky, v daném případě prostředky správního práva cestou aplikace zákona o přestupcích.

Žalobce rovněž poukazuje na přísnější sankcionování obsahově totožných skutků přestupkovými orgány oproti trestním soudům. K tomu zdejší soud konstatuje, že obdobnými námitkami se detailně zabývalo plénum Ústavního soudu v nálezu ze dne 25.10.2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09. S tam uvedenými názory se zdejší soud ztotožňuje a v podrobnostech na ně plně odkazuje. Pro úplnost je zde na místě dodat, že náprava žalobcem namítaných absurdit nemohla být v silách ani veřejné správy, ani obecné justice.

Vzhledem k uvedenému nebyla žaloba shledána důvodnou.

Jelikož žaloba nebyla shledána důvodnou, soud ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Jak žalobce, tak žalovaný správní orgán souhlasili s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 věta první s.ř.s.).

Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný správní orgán se však práva na náhradu těchto nákladů vzdal, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 27. června 2012

Za správnost vyhotovení: Kovářiková

JUDr. PhDr. Petr KUCHYNKA, Ph.D., v.r.
samosoudce